

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Thesavrvs|| Locorvm|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiæ, 1697

Cap. XXIIIX. Finis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

CAP. XXVII.
De Finibus, Terminis.

Axioma I.

Pro terminis habentur mare, fluminum ripæ, viæ regales, montes, muri, stipites, valles, fossæ, aggeres, Landwehren / Landgräben / lapides, Marckmahl / Stein / Güter / Schiedstein / columna, arbores cruce signatæ, iisque solent addi Carbones & Cineres. Zieriz in *Const. Crim. art. 114*. Wehn. in *obs. Pract. verb. Gränze*.

II.

Fines probantur per libros, telles, famam, aliaque adminicula & indicia. *Mynf. Cent. 6. obs. v. 25, 26. adde Wehn. obs. pract. verb. Bezirk Brief.*

III.

Judex vel debet fines manifestos custodire, vel turbatos renovare, vel novos ponere per Geometras & agrimensores, magis tamen sequatur vias publicas die Landstrassen / quam parvas & vicinales. *Mynf. Cent. 6. obs. 27. Agorum verò mensuratio & terminorum positio fieri debet partibus præsentibus ab agrimensores juratis, geschwornen Feldmessern und Untergängern. Schneidew. in §. 20. Instit. de act. in act. fin. regund. n. 21.*

IV.

Crimen termini malitiosè moti est species falsi & puniatur arbitrio judicis. *Const. Crim. art. 114.*

CAP. XXIX.
Finis.

Axioma I.

Omnis agens agit propter finem, & finis est, qui movet agentem. *l. Si pater 4. Cod. de hered. instit. l. Eam. 14. C. de fideicommiss. ubi Baldus. Hinc fine deficiente, deficit effectus. Exemplo l. i. C. de Condict. ob caus. Vigel. in dial. jur. p. 212. vid. supr. sub lit. C. Cessante causa, &c. Et fine existente, cessat res vel actio, quæ ad finem tendit. Exemplum in §. fin. Instit. de Autor. tut. & l. 65. §. item, si alicujus. ff. pro socio. l. 12. §. si quis servum. de capto. & postl. l. 1. §. interdictum. ff. mi possid. Vigel. d. loc. quare etiam frustra fieri dicitur, quod factum non relevat, l. aliquando 13. §. si sub conditione 2. ad Sc. Vellejan. l. si quis 6. §. exigitur 2. de edendo. ibi: Ne forte vel supervacuas. & ubi Angel. notat, & concordantes allegat Jacob. de S. Gregorio. Exempli causa, quando cessat causa additionis, ea per calumniam fieri censetur. Baldus in Rubr. C. de fid. instrum. n. 12. vers. Conclusio. Hieronym. Magon. decis. Rotæ Lucens. 5. n. 7. & 8.*

II.

Quod contra vel præter finem & usum rei fit, ratum non est. Exemplum in l. 3. §. duæ autem 5. in fin. ff. de Carb. Edict. l. 1. §. Exceptionem. vers. cum enim propositum. ff. quarum rerum act. non dat. l. plerique 18. ff. de in jus voc. l. 129. de Regulis Juris.

III.

Qualis est finis, tale quoque censetur id, cujus

est finis. Exemplum in l. 1. §. hujus studii. ff. de l. & l. 4. §. itemque fieri. ff. de alienat. jud. mut. caus. fact. l. si quis sit 17. §. item apud. ff. de adilit. Edict.

IV.

Finis est duplex, $\tau\epsilon\lambda\omicron\varsigma$ $\phi\omega$, καὶ $\tau\epsilon\lambda\omicron\varsigma$ ξ . Ita finis, cui fit medicina, est æger: cujus contrarium est sanitas, Hugo Grotius in *defens. fid. Cathol. advers. Socin. cap. 1. p. 3.* Wel. in *parat. de pact. n. 8.* Unde non datur finis ubi principium non præcessit, & non dicitur desinere, quod nunquam coepit, l. 96. de condit. & demonstr.

V.

Causa finalis separanda est sæpenumero ab impulsiva. Ita enim defectus causæ finalis facit locum conditioni caus. dat. caus. non seq. Defectus autem causæ impulsivæ tunc demum nocet, cum per eum ipsum stat, qui implere debet, quominus impleat. Ant. Fab. 45. de Err. Pragm. c. 9. pag. 991.

VI.

FINIS est primus in intentione, & ultimus in executione, l. 1. C. de execut. rei judic. [Grotius lib. 1. de relig. Christ. p. 39. Scalig. lib. 1. in Aristot. de plantis. pag. 102. & lib. 2. de plant. pag. 292.] Aristot. lib. 2. Physic. cap. 7. quest. 20. art. 2. Tiraquell. in tract. Cessante caus. limit. 1. n. 6. Ægid. in proem. decret. super gloss. rubr. 9. ubi subdit, quod finis mover efficientem, efficiens præparat materiam, & tandem in eam præparatam inducit formam, ex quibus finis & effectus causarum efficitur, Surdus consil. 67. n. 30. & consil. 133. n. 21. & consil. 199. n. 12. & consil. 217. n. 4. Giurba in consuet. Messanen. cap. 1. gloss. 4. num. 112. Card. Tusch. pract. concl. tom. 3. lit. F. conclus. 378. n. 11. de fine cui competit judicare, convenit etiam judicare de mediis, Philosophus lib. 1. Ethic. cap. 1. text. in cap. præterea 5. de offic. deleg. nam media sequuntur naturam sui finis, & ab eo regulantur, l. oratio 16. ff. de sponsalibus. [Et proprium quidem est Philosophorum in causas inquirere, Jcti ubi finem habent & effectum, de mediis non adeo sunt solliciti. l. mulier 22. ad Sc. Treb. l. si mater 3. C. de Inst. & Subst.]

VII.

FINIS actus est expectandus, l. diximus 4. ff. de excusat. tutor. Everhard. in Topic. legalib. loco 100. Tiraquell. de retractu lign. ad finem tit. num. 18. 19. & 23. Mar. Giurba in consuetud. Messanen. p. 1. cap. 1. gloss. 4. tit. 12. [non quod præsens est, Cephal. 3. consil. 329. num. 22.] Et attendi debet in dispositionibus, quæ ad certum finem factæ sunt, ut contrarium non operentur, quia in præteritis finis est primus in intentione, & finis de Jure communi est victoria, [Cothm. lib. 1. consil. 9. n. 112.]

n. 112. & seq.] Oldrad. *consil.* 283. in princip. quem refert Cardin. Tusch. d. *conclus.* 378. num. 1. inducta enim ad unum finem, non debent illius oppositum operari, l. *legata inutiliter* 14. ff. de *adimend. leg.* Socinus *consil.* 38. col. 2. vol. 1. Menoch. *consil.* 151. num. 30. & *consil.* 170. num. 11. & *consil.* 302. num. 34. Octav. Glorit. *respons.* 1. part. 3. num. 39.

IX.

A FINE res denominatur, l. *ex imperfecto* 23. ff. de *legat.* 3. l. *rem non novam* 14. §. *fin.* C. de *judic.* l. *sed & si quid* 25. §. 1. ff. de *usufructu*. §. *omne autem jus ult.* Insit. de *jure naturali*, Gentium & *Civili*, cap. *fraternitatis* 6. §. *fin.* de *frigidis & malefic.* Bart. Perett. ad *Extravag. Ambrosiae*, de *rebus Eccles.* non *alien.* pag. 93. num. 23. & 24. Albanus *consil.* 52. n. 7. Surdus *consil.* 164. n. 32. Cassanat. *consil.* 45. n. 107. Giurba ad *consuetud. Messan.* p. 1. cap. 1. gloss. 4. n. 112. *vers.* ut *omnia*. [Finis enim designat, qualis res censenda sit, textus in cap. *fraternitatis* §. *ult.* de *frigidis & malefic.* ubi Barbof. n. 10. l. *sed & si quid* 25. §. *ult.* de *usufr.* Gail. lib. 2. *observ.* 52. n. 7. Finis enim est nobilior omnibus, quæ sunt ad finem. l. 19. §. 13. de *aur. & argent. leg.* Aristot. lib. 3. *Top.*]

X.

FINIS intelligi debet, ut conveniat suo principio. Surdus *decis.* 43. n. 15. [Baldus in l. *quamvis* C. de *fideicom.*] & ideo modus agendi, seu excipiendi inspicitur, ut inde finis colligatur, glossa magna in *fin.* in cap. *hec quippe* 10. 3. *quæst.* 6. quam singularem attestatur Baldus in l. *Papinianus*. col. *penult.* Cod. de *sent. & interlocut.* & in l. *nec quicquam*. §. *ubi decretum*. de *offic. Procons.* quem referunt Felinus in cap. 1. num. 17. *vers.* *ultima conclusio*, de *except.* Octav. Glorit. *resp.* 4. n. 13. [Unde non datur finis, ubi principium non præcessit, & non dicitur desinere, quod nunquam coepit, l. 96. de *condit. & demonstr.*]

XI.

Ordinata ad finem boni, non debent malum operari. Gemin. *consil.* 126. num. 2. *vers.* *ordinata*. Cardinal. Tusch. *pract. conclus.* tom. 5. lit. O. *conclus.* 181. & inducta ad unum finem contrarium effectum operari non debent. l. *legata inutiliter* 19. ff. de *leg.* 1. Rot. *decis.* 140. num. 4. in *fin.* p. 2. in *posthum.* Farin. aliàs p. 4. *recentior.* adde *supra* lib. III.

cap. 63. *axioma*
ult.

CAP. XXIX.
Fiscus.

Axioma I.

Omnia jura, quæ loquuntur de fisco, habent etiam locum in privato: nisi in Lege dicatur esse speciale in fisco, l. 1. C. de *H. P. l.* item veniunt 20. §. in *privatorum* 9. *junct.* gloss. *ibid.* in *verb. publica.* ff. *cod.*

Limitationis loco nota dictam regulam tamen demum veram esse, si statim in una eademque L. causæ privatorum subjiciantur causis fiscalibus. d. l. 1. d. l. 20. §. 9. Berlich. 1. *concl.* 23. n. 7. Item si dispar ratio non appareat. l. *idem* 12. de *compensat.* Wesemb. in *com. Cod.* de *usur.* num. 7. pag. 1589. in *fin.* adde omnino C. A. de *jure fisci*, thes. 20.

II.

Boni principes semper privatis potius, quam fisco favent. *textus est* in l. 2. C. Theodos. de *Advoc. fisci*. Exemplum est in l. 2. & l. 6. C. de *servo pign. dato*. ubi Imperatores non favent fisco suo: & pupillis tamen favent. Pupillus enim & fiscus habent tacitam hypothecam in bonis debitoris, & ob id debitor pupilli, si manumittat servum, nihil agit: si verò debitor fisci manumittat servum non obligatum aut pignorum fisco specialiter, valet manumissio. Cujac. ad l. 10. de *jur. fisci*.

Limita: nisi causa non tam ad fiscum Principis, quam ad totam Rempubl. pertineat, velut est causa primipili l. 3. C. de *primip. contributio-* num & *penstationum* publicarum, l. 1. C. *si propter pub.* unde Germani: Herren und Heiligen gehen über alles.

III.

Quod semel sumit fiscus, nunquam reddit, Cujac. in *recit.* C. de *requir. reis.* per l. 2. C. d. r. & l. 1. ad *Leg. Jul. de ambit.* Unde est, quod licet facinorosos a Principe restituatur, tamen regulariter bona non recipiat. l. 9. 7. & *pass.* C. de *sent. pass.* & *rest.* licet verbum restituendi latius pateat, l. *ult.* §. *fin.* de *V. S.* unde etiam est, quod in l. 42. de *cond. indebit.* dicitur, poenæ non solent repeti, cum depensæ sunt.

IV.

Fiscus est successor omnium improborum & indignorum. Sich. *Cons. Test.* 6. n. 47. item ex incestuoso coitu natorum. Myns. *Cent.* 3. *Obs.* 91. Bonorum vacantium. L. *un.* Cod. de *bon. vacant.* l. *fin.* C. de *pet. bon. subl.* Besold. thes. *pract. verb.* Erblosse Güter, vid. *supr.* rubr. BONA VACANTIA. non autem succedit peregrino in peregrinatione decedenti. *aut b.* omnes peregrini C. *comm.* de *success.* locus in Gallia. Speidel. in *notabil.* *verb.* Albinagium.

V.

Fiscus habetur loco heredis etiam quoad onera, hinc tenetur satisfacere creditoribus delinquentis L. 1. C. *pen. fisci.* *cred.* *præf.* & ejus filiam dotare. Bald. in l. *fin.* C. de *dot. prom.* arque uxori dotem reddere. Roland. à Valle *consil.* 31. num. 33.

CAP.